

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Gymnázium, Brno, Slovanské náměstí 7
Šablona:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Název projektu:	Inovace výuky na GSN prostřednictvím ICT
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0940
Autor:	Mgr. Adam Rychtecký
Tematická oblast:	Člověk ve společnosti – sociologie
Název DUMu:	Teorie davů
Kód:	VY_32_INOVACE_NS.2.14
Datum:	24. 9. 2013
Cílová skupina:	Žáci středních škol
Klíčová slova:	Dav, Gustav Le Bon, davové chování, klasifikace davů.
Anotace:	Zápisový list – základní podklad pro tvorbu zápisků studentů pro poslední z řady témat o sociálních skupinách. Při širším komentování jednotlivých bodů davového chování, kritiky Le Bonovy teorie a moderní klasifikace davů se jedná o téma nejméně na jednu vyučovací hodinu.

SOCIÁLNÍ SKUPINY IV.

TEORIE DAVŮ

Dav

- zvláštní druh agregátu
- skupina osob, které se shromáždily na tomtéž místě v témže čase na základě téhož podnětu

Teorie davového chování

- Zakladatel: **Gustav Le Bon (1841 – 1931)**
- **Znaky davového chování**
  - ⇒ potlačení a ztráta vlastní individuality
  - ⇒ výrazná převaha původních primitivních instinktů
tedy převaha emocí nad racionalitou
  - ⇒ ztráta rozumové kontroly a morální odpovědnosti

„Člověk je dle Le Bona v davu anonymní a proto se cítí bezpečný před případnými sankcemi a chová se tak, jak by se nikdy nechoval, kdyby byl sám.“

➤ **Le Bonovo dělení davů:**

- ⇒ heterogenní
  - anonymní (např. pouliční dav)
  - neanonymní (např. parlament)
- ⇒ homogenní
  - sekty
  - kasty
  - třídy

Kritika Le Bonovy teorie

- Nerozlišuje davy dostatečně /zejm. *neřízený a neplánovaný* od jiných bez těchto charakteristik/
- Nerozlišuje cíl a smysl davového chování /tzn. bez ohledu na širší sociální rámec/
- Kdyby byl člověk sám – opravdu by se choval jinak, než v davu?!?
  - ⇒ co když se člověk v davu projevuje **právě tak**, jako by byl sám při zaručené absolutní anonymitě?
- Za 2. sv. války /zejm. v Británii, ale i Německu/ se ukázalo, že dav je schopen též vyvinout řadu nových mechanismů usnadňujících přežití

Nová klasifikace davů (1949, Kingsley Davis; naše úprava: M. Petrusek)

- **Davy sociálně strukturované** (osoby spojené společným místem a zájmem a sociálně legalizované, uznané)
  - ⇒ posluchačstvo
  - ⇒ plánovaný expresivní dav
- **Náhodné davy** (stejně místo a zájem, ale vzniklé neplánovaně, většinou nepředvídané)
  - ⇒ divácké
  - ⇒ panické
  - ⇒ znepríjemňující /obtěžující/
- **Nezákonné davy** (jsou takové již na počátku svého vzniku)
  - ⇒ aktivní expresivní
  - ⇒ amorální

Literatura

PETRUSEK, Miloslav. *Sociologie. Občanská nauka (základy společenských věd)*. 2. vyd. Praha: SPN, 1994, ISBN 80-04-26588-X.

Soukromé studijní materiály.

Velký sociologický slovník: I. svazek A-O. Praha: Karolinum, 1996, ISBN 80-718-4164-1.

Velký sociologický slovník: II. svazek P-Z. Praha: Karolinum, 1996, ISBN 80-718-4310-5.

Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.